

Locuștia Redactorului :
si
Cancelaria Redactiunii :
e in
Strat'a Morarilor Nr. 13.

Scrisorile, nefrancate nu se vor
primi decât numai de la corespondenții regulați ai „Federatiunii“
Articoli trăzisi și nepublicați se
vor arde.

FEDERATIUNEA

Diurnal politiciu, literariu, comercialu si economicu.

Va este Marti-a, Joi-a, Sambat'a si Dominec'a, demanet'i.

Pest'a, 10/22 iuniu 1868.

Un evenimentu important alu dîleloru acestora este caletori'a Maiestatei sale la Prag'a, pentru a asistă la santirea noului polu ce-lu construl comun'a pre spesele sale, (preste 600,000 fl.) si care porta numele Maiestatei Sale. Santirea podului se considera numai de protestu alu caletoriei, era scopolu se crede a fi: dorintia Maiestatei sale de a se informa in persona despre starea lucurilor d'in Boem'a, si de a luă insu-si initiativ'a pentru impacarea poporului boemu. Natiunea cehica, petrunsa pana la saftet de dorere, că trebuie să-si veda drepturile calcate in petiore prin sistemulu guvernamental de acum au desvoltatu, — de la infiintarea acestui guvern pan' in diu'a de asta-di — cea mai mare energie pentru revindecarea drepturilor sale. Programul li este lamurit si intielesu de toti. Ea recunoște, că impacarea cu Boem'a numai prin initiativa monarcului in contielegere cu barbatii de incredere ai poporului boemu se poate realiza. Poporul boemu nu va să trateze cu nimene, de cătu singuru si numai cu coron'a. Maiestatea Sa a fostu primul in capitalea Boemiei cu tota solenitatea. Cu ocazia natiunii podului, primariul lui intempiu cu una cuventare in limb'a cehica, la care Maiestatea Sa respunse asemene in limb'a cehica, arestandu, că Prag'a i-a fostu totdeaun'a iubita. Poporul insufletit de presintia monarcului se adună cu mîle si cerculă d'intr'unu locu intr'altulu cantandu cantece natiunale. Dar' să lasămu pre fratii de suferintie cu sperarea, că monarculu, audiendu d'in gur'a celoru competinti dreptele dorintie si pretensiuni a le natiunei cehice, li va dà ascultare si va află calea cea mai nimerita pentru indestulirea loru. Să trecemu la ale nostre.

Fratii magiari, cari ni-au suptu medu'a atât-a seculi, fără ca să li fimu cerutu vre una resplata pentru atât-a nedreptatfri, de cătu singuru recunoscrea dreptatei, fratietatei si egalitatei, ne imblă pre tota dñu'a cu căte una noua nedreptatfri si cu căte una noua insulta. Nu este destul, că fără de scirea si invioreala nostra au inchiatu contracu contra nostra cu acei-a, pre cari mai eri alalta și i coonsiderău de cei mai aprigi inimici ai loru; nu e destul să conjurandu-se cu inimicu loru contra fratiloru, cari au impartit sortea cu ei in devursu de seculi, au inauguratuna politica care neconsidera tiere si natiuni, — acum, dupa ce vedu, că totu-si nu potu mană pre natiunea romana ca pre una turma de oi dupa cum si in catrău aru vre ei, se restringu era-si la terenul denunciariloru, suspitionariloru si insinuariloru celoru mai obraznice. Diurnalul „Hazánk“, care se dice organu alu unguriloru liberali (!), intra in palatiile mușelor romane, pentru a le profană cu mani sacrilege. Intru orbi'a lui nescocesce „că d'in scoalele noastre natiunali d'in Blasiu, esu cu sutele teneri pleni de fantasie de Dacoromania, că invetiamantul, in scoalele romane d'in Transilvania, cu deosebire in cele d'in Blasiu, urmaresce una direptiune cu totul contraria cu unitatea statului ungurescu si cu legile lui fundamentali; că se facu demonstratiuni etc.“ — pre basea căror'a numitulu diurnalul conchide: „că guvernul trebuc să faca aci despărțiri, cu precautiune, inse rapede, fără intardiare.“

Nu ne-am indoit neci pre unu momentu, că fratii unguri ar' fi dorit u si ar' dorit asta-di, ca romani să nu răiba neci unu omu care să scia bataru cetăștie, si de ne-am fi indoit vreodata, nu ne-am mai putut inimbi asta-di, vediendu eu căta efronteria procedu si in coint'a nostra. Ei sciu prea bine, că Blasiul nu-a dă datu pre cei mai multi barbati destinsi căti i

avemu asta-di, ei sciu prea bine, că d'in Blasiu a emanat lumin'a, ce a desceptat pre natiunea nostra d'in „somnulu celu de morte“, ethinc illalaecrymae; pentru ace'a nu incapă ei de Blasiu, de acel locu pacinieu, unde nice ide'a de a procede in contr'a legilor nu s'a ivitu neci odiniora; pentru ace'a dreptiunea invetiamentului este, inaintea fratiloru magiari, contraria unitatei statului magiaru (!), — de ace'a gimnasiulu d'in Blasiu nu li place fratiloru unguri, pentru că, vedi Domne, e romanescu si nu ungurescu, pentru că se crește in elu teneri romani asiè dara de acei-a, cari in viet'a loru nu-si aduce aminte, că detorescu memoriei lui Attila cu ce-va pietate, si că au să lucre in vietia, să triescă si să mora pentru gloria unguresca, se crește teneri religiosi iubitori de patria si de natiune, stimatori de ordine, teneri, cari iubescu si respecteaza pre de aproapele său, cari inse remanu romani pentru tote impregiurările si tempurile, si de ace'a ei nu potu placă unguriloru, cari aru vră să prefaca si stancele muntilor d'in Transilvania in totu atât-a stranepoti de ai lui Arpad, — de ace'a vine liberalul (!) „Hazánk“ pentru a strigă constituitionalului guvernului ungurescu: „Carthaginem delendam esse censeo“ . . . .

Si noi, căror'a ni este rusine, că am potutu traia atât-a seculi la olalta cu unu poporu, ai cărei conduceri, ca cei de la „Hszk“, documenta inca si asta-di atât-a reutate, atât-a ticalosia si atât-a neomenia si nerespectare natiunei, care numai bine li-a facutu, — li opunem simplulemente la tote insinuările si insultele loru numai purulu adeveru. Gimnasiulu d'in Blasiu este institutu romanescu si gimnasiu ungurescu nu se va face d'in elu pana-e lumea. De candu esiste si pana asta-di elu a corespusu missiunei sale. Nicu cugete de renititia contra cutarei legi sustatorie, nu s'au nascutu in acel locu consacratu museloru, si nu s'au nascutu de aceste-a nicaiuri, in neci unu institutu romanescu, si in neci unu locu unde sunt romani. Că inse in acelle institute nu li s'a spusu teneriloru, că ei trebuie se fa unguri, inca e adeveru, si daca asta ve amaresce pre dv., frati magiari, apoi placa, boieri mari, inchideti gimnasiulu de Blasiu, daca aveți potere; — puneti curendu coron'a grandeosului vostru opu de infratire si intarire (?) pentru venitoriu: pre căti profesori romani nu se si-lescu a magiarisă pre tenerii concreti educatiunei loru, puneti-i la umbra, si veti găta atunci, candu natiunea romana nu va mai avea neci unu barbatu, care să scia carte; pre căti romani pretendu autonomia Transilvaniei, i asediati asemene langa profesorii, cari nu vreă să scie nimică de magiarisare, si veti găta atunci-a, candu neci unu membru de alu natiunei romane — nu va mai esiste. In modulu asta dora o veti potă scote la cale. Era daca cugetati, că nu veti potă atunci ve rogămu să lasati calea suspiciuniloru si a insinuiloru; că-ci ori căte veti sbiera, pentru ace'a totu educatorulu romanu va spune eleviloru săi, că ei suntu romani si nu unguri, că ei apartieni natiunei romane si nu cele unguresci, si că ei ca romani au să triescă si să mora pentru patri'a si natiunea loru, respectandu pre deaproapele său si lucrandu pururea între marginile legei.

Transilvania.

De langa Ternava mare, 15 iuniu.

„Telegraful Romanu“ si Pronunciamentul.

In aintă de acesta cu ani 1200 Justinianu alu II. capetase intru una dñ frumosa voia de a derima baseresc Preacuratei, ce se află in vecinetea palatiului imperatrescu, spre a face in locu-i fundata sartoria si alte istorie spre desfatarea poporului si luminarea curtei imperatresci. Dara imperatulu se temea

Pretiul de Prenumerat: Pre trei lune . . . . 4 fl. v. a. Pre siese lune . . . . 7 fl. 50 cr. Pre anula intregu . . . . 15 fl.

Pentru Romania: 4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni: 10 cr. de linia, si 30 cr. tapa timbra pentru fiecare care publicatune separatu. In Locul deschis 20 cr. de linia Unu exemplar costa 10 cr.

de popor, că poporul era forte semtitoriu in lucruri, ce se reportau la regejune. Deci a rogatu pre S. Sa patriarcu cetății imperatesci, ce era dupa tempuri cu numele Callinicu, să-si dă învoirea la stricarea acelei baserece si pentru mulcomirea poporului se tinea rogatiune, — că poporul fiindu piosu, pre cumu am dñs, deca baseresc a s'ar fi stricatu fără învoirea patriarcului, de-să avea baserece destule si imperatulu voia să faca in locul acela unu locu desfatatosu, totu ar' fi facutu incurcature seriose, prin cari derimarea baserecei cu chramulu Preacuratei s'ar fi impededat.

S. sa patriarcu Callinicu in pietate nu era in dereprulu turmei dereptu-maritorie. De ace'a respunse imperatului: „Pentru intemeliarea baserecei avem rogatiuni, era pentru stricarea nu avem.“ Ci imperatulu l'a totu imbuditu, să faca, ce va face, si să dica rogatiune pentru stricarea acelei baserece de langa palatiu. Era S. sa Callinicu a totu adausu a se impotrivi. In urm'a urmatoru, Justinianu imperatul luă lucrul forte seriosu si costrinse pre S. sa patriarcu, să dica rogatiunea acea pretinsa.

Callinicu neavandu in catrău deschise rostul său si dîse: „Marire lui Ddieu! carele ne tiene cu indurare, si ne sufere (a face reu), acum si pururea, si in vecii veciloru. A minu.“

Imperatulu se multiam si cu atât. Abia esfra cuvintele aceste d'in gur'a Santei sale, patriarcu lui a tota lumea, si omenii se si apucara de derimarea baserecei de langa palatiu.

Acesta istoria se afla in cărtile de istorie ale lui Paulus Diaconu in cartea a 19 spre capetu, — era deca cine-va se infiora de latină, caute-o dupa grecia la Theophanes.

Intru asemene pusestiune se pare a fi fostu „Tel. rom.“ in caus'a pronunciamentului facutu la Blasiu in 15 maiu. Prese 3 septemane au trecutu de la urdarea pronunciamentului, tote diuariale romanesci, unguresci, nemtesci, boiemesci, polecesci, jidovesci, au fostu pline de elu, — l'au publicat in tipu de telegramu, in estrasu, per extensum, — l'au comentat, scarmenat, laudat, defimat, care dupa cumu l'a trasu anima seu pung'a.

Numai Telegr. a tacutu si era a tacutu, trei septemane a tacutu de unu lucru, ce pusese in miscare tota pres'a austriaca, — de si lucrul acelu-a atingea pre romani si Telegraful inca este „romanu.“

Multi s'au superat pentru tacerea Telegrafului.

Io inse, spunu dereptu, m'am bucurat forte, pentru că am cugetat, că tacerea Telegrafului este tacerea lui Callinicu: Tel. nu vorbesce, pentru că nu voiesce a dă binecuvantare la derimarea baserecei natiunei romane, — Tel. nu vorbesce, pentru că fiindu politicu nu asta de consultu a rostii alaturea cu celi de la Blasiu rogatiuni pentru conservarea baserecei nostre natiunale.

M'am inseliat forte. N. 43 alu Telegrafului me convinse, că in urma d'insulu s'a induplecattu a se pronunci a supr'a pronunciamentului de la Blasiu, — adeveratu, intru unu modu destulu de ambiguu, ci totu-si asiă, cătă antagonistii nostri politici fără nece una greutate potu scote intilesulu acelu-a, că Telegr. a desavuatu rogatiunile facute pentru sustinera baserecei, ce imperatii nostri de asta-di voiescu a derima.

Intru adeveru, deca rogatiunea lui Callinicu a fostu interpretata ca binecuvantare spre stricarea baserecei d'in Cetatea imperatesca, cu cătu mai vertosu cuvintele Telegr. se potu luă de binecuvantare spre derimarea paladiului natiunale alu romanilor d'in Ardealul.

Acést'a me imple de dorere si pre mine si pre toti celi, ce dorescu, că „totu pasulu nostru să fie o piatra solida in edificiul venitoriu nostru natiunale.“

Acést'a me face, să rogu pre „Telegr. rom.“ să binevoiesca a spune respicatu opinionea sa a supr'a urmatorie intrebări: Ce cugeta d'insulu, ore mergea deputatilor ardeleani la diet'a pestana este si ea una piatra solida in edificiul venitoriu nostru natiunale? Ce cugeta cu respectu la cele trei puncte d'in

* Cuvintele d'in parentesi le-am adausu spre mai buna intelegeră, eu umilitul ispititoriu de istorie de cele betrane.

domnitorii magiari si la distribuirea emolumintelor si binefacerilor de statu, a institutiunilor de cultura si prosperare, precum pana acum au fostu si voru fi si de aci incolo considerate la distribuirea sarcinilor? Debole sperantie: dîsa romanului „mi-am vediu visulu cu ochii.“ — Motive seculari militiza pre langa aceea convingere a nostra, ca in daru voru spera; — me restringu de asta-data numai la natiunea romana:

Romanii, nu numai ca au fostu deconsiderati, ignorati prin domnitorii loru magiari in cursu de secole de la tote buvantile sociali si de statu, dar si au fostu chiaru si respinsi, ba apesati, ca nici se pota cugeta la de aceste: — sclavi'a, prin astringere la gleba, prin titlulu de rusticu, prin oprirea de la posturi de statu, prin oprirea de la arte si sciintie, etc. este motivul, care convinge pre romanu, ca nu pota ave neci una speranta de la acei domnitori cari i-au datu titlele acestea.

Romanul nu-si mai face ilusiuni, nu se mai insiele in credint'a sa, nu sperdie acolo, unde seale i atesteza urgisirea, insilarea, apesarea si nemicirea aspiratiunilor lui nobile. — Unde si candu pote, se se adopterez a-si ajuta acum'a elu singuru, nu sperez sprigimire de la domnitorii actuali, ca ei sunt totu cei vecchi, ei tienu asia ce-va ca crima de lesa-maiestateli cont'a natiunei magiare; sprigimirea romanului la progresu, in sciintie si arte prin domnitorii magiari, este egale (dupa credint'a loru) cu sinuciderea Magiariei; — unde se nutreseu ast-feliu de sentimente, ast-feliu de creditia, sperantia romanului, aspiratiunile lui, nu numai ca se ignoreza, dar sunt lovite si cu peciorulu, se inboldescu ca si cersitorul celu nerusinatu, ba sunt inferate chiaru cu stigm'a proditiei; unu argumentu recentu si frapante care ni-lu dede mai de curundu parlamentul magiaru din Pest'a, cu ocasiunea vorbirei lui Dobrinski la petitiunea slovacilor, alu doilea; publicistic'a magiara, la ocasiunea Pronuntiamentului din Blasius.

Asi e, frate romane, candu ai modru si potintia, ajuta-ti singuru si vei fi ajutat, nu spera unde se lovescu preste obrazu, si ti-striga „restig nescelulu.“

Inse, dorere, si de o suta de ori dorere, la multe locuri unde romanul si-ar' pota ajuta singuru, ba chiaru se incerca a-si ajuta, rea credint'a, fanatismul religionarii, resbunarea si intrig'a, inca vinu la postulu loru, pentru a-si face servitiul destructorius; — unu casu speciale va illustra din deslu asertionea mea, — ba acestu-a va fi de exemplu si altor'a, spre a sci, pana unde potu se ne conduca acesti feti ai infernului.

Credu, ca ti-vei aduce a minte, amate lectore, din anul 1865, candu in diariile „Telegraful Roman“ si „Concordia“, avuseso locu nisice frecari amare, provenit din jurstarea, ca in comitatul nostru, in cate-va comune din cercul Gioagiului inferior, inpopulat de romani gr. cat. si gr. or. imprumutul de Statu se destinase ca fondu pentru scopuri basericesci si scolari: — Domnului Protopopu gr. or., Sabinu Piso, din capulu locului, nu i pre venise la soctela acesta jurstare, — nu din alta causa ore care, ci singuru din ace'a, ca nu cumva si romanii gr. cat., mai pucini si mai miseri, in acestu ajutoriu se devina in pusetiunea de a se mai restaura, de a se mai intari in privint'a basereci si a soleloru. — Special'a ingrigire si nisuintia a Domniei Sale i-o ocupase mai multu comunitatea Rengetiu, pentru carea se escase si frecarile din 1865, cari s-au fostu terminatui apoi in modulu, ca precum in celealte comunitati mestecate, asi si in Rengetiu, imprumutul de Statu oferitul spre scopurile amentite, s'a aprobatu si de locurile mai nalte, si s'a segregat dupa basericu, si in iuliu 1866 s'a si strapusu i: posesiunea si administrarea faptica a acelor'a.

Ei! dar' conscientia D. Prota, S. Piso, nu s'a linisci. — Dnia'sa, din ur'a cea neastemperata, ce o nutresce a supr'a gr. cat., pre cari i vede — contr'a vointiei Dniei sale, ca cu venitile cele putine ale fondului castigatu se ajuta si ei si se restaureaza catu de catu, — de atunci totu a' acceptatua si cautatu ocasiuni ca se pota desface cele facute, fia chiaru si cu daun'a basericu sale.

Este cunoscutu, ca postulu Jude cercuale in Gioagiulu infer, D. L. Olteanu, cu a carui concursu si sprigimire energica, s'a fostu instituitu fondurile amentite, — stramutandu-se in calitate de V. Comite la Ila, si alegandu-se in cercul Gioagiului — in loculu dinsului — chiaru prin voturile romanilor, ca Jude cercuale unu magia-u, D. Lugosi Ferentz, — D. Prot'a, S. Piso, afila in acestu-a pre amiculu nisuintiloru sale, — spiecata fiindu de altintretelea si acestu D. Jude cerc, ca de regula toti magiarii ultraisti, a nu inlesni, ba unde se pote, a impiedeca prosperarea romanului.

Ca urdarea scenei se fia totu-si cam nepricepata, se instigea cati-va omeni nepriceputi si ne odihnitii, creditiosi gr. orient. din Rengetiu (ca-ci aici s'a afilu mai consultu si mai cu usiurintia a se pota incepe mai antaiu joculu) ca sub nisice preteste, pre catu purcese din interesu materiale, pre statu de futile, in numele comunitatei politice ca atare, se pretinda revocarea donatiunei imprumutului de statu, facuta prin ei spre scopurile loru basericesci si scolare, — si acelui imprumutu, cu venitulu lui eu totu, dupa cum s'a esprimatul de acum nainte se li vina la man'a loru.

(Va urma.)

ROMANIA.

Situatiunea geografica si idrografica a Romaniei libere impunerosu natiunei romane a slabii din

certele, — ce le-amu pota numi mai multu personali decatul politice, — si cu poteri unite se conlucra pentru prosperarea materiale pre terenulu economiei natiuniali. Pamentul Romaniei e atatu de fertile, in catu pre langa una economia ratiunabile, romanii voru concurau cu ori-care alta tiera agronomica, potu cucerii piatile Europei cu cereale loru. De alta parte Statul roman e menitu a fi intremediatoriu in comerciu intre Oriente si tierile din inim'a Europei. Pentru prosperarea materiale si in specie pentru inaintarea comerciului voru servir caile ferate, votate de camera si propunerile pentru concesiuni de navigatiune.

Despre caile ferate amu amentitul alta data; de asta data ne marginim a mai adauge, ca camer'a a autorizatu pre guvern, se conceda intreprinditorilor cailor ferate, ca se-si incepa lucrarile, de-si proiectul inca nu e votat de senat. — E' despre propunerile de navigatiune lasam se vorbesca diurnalul opositiunale „Tr. Carp.“

Doue propunerile forte importante dupa noi s'a facutu in dilele aceste la camer'a deputatilor: o propunere a unei companie anglese pentru navigarea Dunarii, propunere salutară asta-di politicesce pentru noi si pre care o sprigimim noi antei, ca politica si alu duoilea, ca economia pentru concurrentia ce va face aceasta compania angela companiei austriace; si a dou'a propunere facuta de o companie romana pentru navigarea Oltului, pre care propunere o sustinemus era-si, pentru ca este natiunale si pentru ca este spre desvoltarea comunicatiunii in interiorulu tieri.

Nu scim numele celoru ce propunu altu siru de vapore pre Dunare; scim in se, ca in capulu companiei pentru navigarea Oltului este d. Tanase Riosianu pre care-lu felicitam din tota anima pentru norocita sa idea patriotica.

Astu-felu intielegemu noi ca trebue se manifeste patriotismul celu adeverat, si credem, ca capitalistii romani se voru grabi a-lu imita. Suntu atatea lucruri de facutu spre prosperarea natiunale, care credem ca nu trebue se le lasam, ca se ni le faca totu strainii."

Proiectu de concesiune.

Intre esclint'a sa d. ministru alu agricultrei, comerciului si lucrarilor publice, in numele guvernului Altetiei Sale Principelui Domnitoru alu Romanilor de o parte, si d. Alfredu Bert locuitoru in Londru de alta, s'a inchaiatu conveniunea de facia pentru a. vigarea pe Dunare si pe alte riuri ale Romaniei cu urmatoarele conditiuni:

Art. 1. Guvernul Altetiei Sale concede dlu Alfredu Bertt seu societatei ce va infaci si dreptul de navigare cu vapore pe Dunare si alte riuri ale Romaniei navigabile seu cari s'a pota face navigabile.

Art. 2. Societatea va fi construita c'unu capitalu minimu de 7,500,000 lei noui, care capitalu se va pota urca si pana la sum'a de 12,500,000 lei noui.

Societatea se va considera ca constituita in data ce o patrime din capitalul de 7,500,000 lei noui va fi versata, si statutele aprobatu de guvern.

Versarea d'o patrime din capitalu se va face celu mai tardiu pana in termenu de siese lune de la darea concesiunii definitive.

Art. 3. Alfredu Bertt seu societatea ce va forma, va incepe operatiunile sale in modulu urmatoriu:

a) Unu serviciu de transportu de grane pe Dunare compusu de 3—4 vapore remorchere si 20—30 slepuri potendu incearcă fia-care pana la 1000 chile.

b.) Unu serviciu de posta pentru personu si marfuri de 1-ia clasa, compusu d'o camdata de trei vapori de potere de 150—200 cai, cu compartimentu pentru clasa 1-ia si a 2-a.

c.) Unu serviciu de transportu maritim pentru grane, compusu de 3—5 vapori, cu elise, avendu poterea de 80—100 cai.

D Alfredu Bertt seu societatea ce va forma se obliga a infinita materialulu aretatui mai susu la aliniatule a si b pana 'n termenu de trei lune de la dat'a constituirei societatei, conformu art. 2, seu noue lune de la dat'a concesiunii definitive, er' serviciulu aretatul la aliniatulu e nu se va infinita de catu daca s'a gasi profitabile dupa o prealabile inielegere cu guvernulu.

Art. 4. Resiedinti a societati va fi in Romania in unu din orasiele, ce se va gasi mai avantajosu de guvern cu consumptamentul societatei; cu tote acestea societatea va fi libera a ave sucursele la Londra si in alte orasie din Europa.

Art. 5. Guvernul garanteaza societatei pentru totu capitalulu efectivu ce se va constata din inventariul societatei, intocmitu precum se arata la art. 6 ca a intrebuintat in acesta intreprindere, unu venit de 10 la suta.

Pentru acestu sfirsit, la finele lunei decembre, a fia carui anu se va inchia la bilantiul societati, deducendu-se din venitulu brutu urmatoriele: 1-iu. Cheltuiile de exploatare. 2 lea, Cheltuiile de administratiune, cari voru coprinde si lefile functiunilor societati, si cari se voru statornici la incepulum fia carui anu in unire cu comisarulu guvernului. Restul ce va remaine dupa deducerea celoru de mai susu, va constitui venitulu netu, din care 25 la suta va fi afectat la fondulu de rezerva, er' restul va servi pentru completarea venitului de 10 la susa, garantat de guvern si

candu acestu restu n'ar ajunge spre completarea garantiei de 10 la suta asupr'a intregului capitalu efectivu, guvernul se obliga alu completat cu d'in ale sale proprie resurse.

Art. 6. Garantia guvernului de unu venit netu de 10 % se va intinde asupr'a intregului capitalu efectivu, conformu art. 5, ce se va constata, ca s'a intrebuintat de societate.

Guvernul va controla operatiunile societatei prin miliocirea unui comisar, care va pota in totu timpul constata realitatea inventariului; er' modificările ce s'aru pota introduce nu se voru face de catu dupa aprobarea acestui comisar.

Inventariul societatei va coprind tote bastimentele, atelierele, masinile, si intr'unu cuventu, tote lucrările ce arn ave unu scopu de exploatare, seu de imbunatatire a navigarii pe acele riuri.

Art. 7. Tarifele transporturilor pentru caletori si marfuri se voru statornici prin cumunu acordu intre guvern si societate, luandu-se de o camdata de norma tarifele statornicite de compania Austriaca de navigare pe Dunarea, si potendu a fi si mai reduse daca s'aru gasi cu cale.

In oru ce casu sarea care ar' fi inca in proprietatea guvernului, se va transporta cu unu pretiu redus cu 25%.

Art. 8. Guvernul va ave dreptul in totu tempulu de a face transporturi de trupe cu bastimentele societati si cu pretiuri reduse de 50% pentru oficiari la I-a clasa, si 33 la % pentru soldati la clasa II-a; cu asemenea pretiuri reduse voru caletori si toti functiunari guvernului insarcinati cu anume misiuni.

La casu candu guvernul va ave trebinta, a face transporturi de trupe in corpi, societatea va fi detore a pune la dispozitia s'a unul seu mai multe vapoare, si in asemenea casu transportulu acelor trupe impreuna cu bagajele loru, cai si ori-ce alte efecte seu materiale de resbelu, se va face cu pretiulu redus cu 50 la suta.

Art. 9. Durata concesiunii de facia va fi de 20 ani, incependum de la dia' a constituirei, societatei, in care intervalu guvernul se obliga a nu da asemenea concesiune altei societati.

Art. 10. Se voru scuti de ori-ce plata de vama, tacse de portu, dreptu de pilotajiu etc, tote bastimentele si totu materialulu de care societatea va ave trebinta pentru exploatare, si cari s'aru aduce d'in strainetate.

Asemenea voru fi scuti de vama si alte tacse, tote provisiole si articolele necesarie pasagerilor si echipajurilor pe catu tempu acestea se voru asta pe vase; er' candu s'aru asta depuse prin magazine, ele voru stă suptu privighierea impiagilor vamali, nepotendu fi date in comerciu, de catu dupa achitarea tacselor.

Art. 11. Guvernul se ingagiază a dà pe proprietatile sale, teramurile trebuintiose societatei in interesulu curatul alu navigatiunei; er' pentru acele ce societatea ar infinita pe alte proprietati, ea nu va pota profită de catu de dreptul acordatul de lege pentru espropriare in casu de utilitate publica.

Art. 12. Omenii de serviciu si functiunari societatei voru fi considerati ca facandu serviciul militar in marin'a locale si astu-felu eivoru fi scuti de serviciul armatei de uscatu.

Societatea se obliga a luu in totalu, de va fi cu potintia, seu celu pucinu 1/4 parte din echipajul seu d'inte supusii Romani er' la casu de trebuinta Statul nu va pota chiamu in serviciul seu de marina de catu 1/4 parte din numerul acestor omeni.

Art. 13. Societatea se obliga a face gratis transportul postie s'a impiagilor ce aru insoci-o, caroru-a se va da unu osebitu locu pe fia-care vaporu de posta.

Art. 14. Tote bastimentele societati voru porta pavilionul Romanu, si voru ave pe d'insulu catu unu capitancu de marina romana pentru disciplina si paz'a regulilor de politie; er' in ceea ce privesce in se comandamentulu si navigarea, acestea se voru indeplini pe fia-care vasu de unu osebitu capitancu alu societati.

Art. 15. Dupa espirarea termenului concesiunii de facia, societatea va pota continua de va voi a servir navigarea, inse fara garantia guvernului; la asemenea casu ca va romane in posesiunea stabilimentelor fise, infinitate in cursulu concesiunii, candu inse ea ar' voi a lichidat si a se desface, guvernul va pota deveni proprietaru alu toturor stabilimentelor societati: despargubindu-o numai pentru cladirile infinitate de dins'a.

Art. 16. Daca societatea nu se va constitui in termenul prescrisul la art. 2, seu daca nu va infinita cele prevedute la art. 3, in termenul acolo aretat, concesiunea de facia va remaine de dreptu resiliat si guvernul va fi liberu a da concesiunea unei alte societati.

Art. 17. Guvernul si-reserva dreptul de a intră in societate, ca actionaru pentru sumele ce va socoti de cuvintia, fara inse ca acest'a se-i vateme intru nimicu dreptul de controlu a supr'a lucrarilor societati.

Art. 18. Concesiunea de facia nu-si va ave poterea sa legale de catu dupa ratificarea ei de corporile legiuitor si sanctiunarea Mariei Sale Domnitorului.

Art. 19. Concesiunea de facia s'a inchia la temeiul decisiunii luata de consiliul de ministrii in sedint'a de la 3 aprilie, aprobatu de Mari'a Sa Domnitorului.

Inchiajatu si supscrisu de ambele parti contractante in Bacuresei 6/18 aprilie 1868.

Ministru, P. Donici.
Alfredu Bertt.

*

Senatulu.

Siedintia de la 3/15 iunie 1868.

Dupa citirea apelului nominal, d. Presedinte alu Consiliului de Ministri, da citire unui Mesajiu prin care Senatulu se disolva, convocau-se celu viitoru in termenii prescrisi de Constitutiune. (Apause prelungite in tribune. Traiasca Constitutiunea. — Traiasca Ministeriulu Golescu.)

D. Col. Casimiru. Traesca Constitutiunea nainte de tote dloru.

Tribunale. Traesca ministeriulu Golescu. (Sgomote prelungite. Ura!!!)

Varietati.

** (D. V. A. Urechia) eda biograf'a M. Sale Domnitorului Romanilor lucrata pe largu, cupriendu tote amenuntele vietiei sale de la primii ani ai copilariei pana asta-di.

** (Dlu. B. P. Hajdeu), ingeniosulu si neobositulu nostru istoricu peste cete-va dile va sosi in midilocul nostru la Pest'a, pe unde va trece in caletori'a sa catra Itali'a, Franci'a si Anglia.

** (Societatea dramatica a dlui Pascali precum serie „Gaz. Tr.“, la 15 l. c. a datu ultim'a representatiune in Brasovu — in beneficiulu scolei romane locale. In 17 iunie a plecat la Sabiu, era de aci va merge la Lugosiu, Temisior'a si rentornandu-se va cercu Clusiu. In tempulu tienerei siedintei generali a Asociatiunei trne va fi in Gherla. Ni-ar plac a audt, ca dlu Pascali nu va incungiuri nici Blasiulu, cu atatu mai vertosu, ca la 12 aug. se va intempla alegerea metropolitului, si atunci voru curge la Blasiu multi d'in tote partile romane.

** (Lónyai, ministrulu de finantie) alu Ungariei, precum scriu foiele magiare, si-a cumperatu mai de curundu doue domini mari, unul in Ungaria superiora, altul in Croati'a, aproape de Zagrab'i. Forte frumosu!

** (Esecutione de dare.) Comitatele Zagrabu si Varasdinu se bucura de una gratia d'in partea guvernului, in aceste comitate adeca e sistata esecutionea d'arii pana dupa seccere. Ore nu ar' fi bine a se asistă si in alte locuri.

** (Escese in Roveredo.) „N. fr. Pr.“ impartesiesc scirea, despre nescse escese, ce avuse locu in Roveredo. (Tiroul.) Italiani d'in Tirolulu de sudu asteptau sosirea principelui Umbert, si se adunaseru in unu numeru forte insesnatu la caloa ferata, inse trasur'a intardi multu tempu, d'in care causa una parte a poporului se duse in ospetari'a mai de aprope, unde petrecu cete-va minute, dupa ce inse fusera insciintati, ca ospele loru dorit uva sosi, se departara toti catra casa intre strigari: Evviva Italia! evviva Vittorio! Evviva Garibaldi! Numita foia ne mai spune si altele: ca adeca poporul ar' fi spartu ferestri, ar' fi maltratatu pre gendarmi si doi amplioati; d'intre cari pre unulu l'ar' fi tipatu in fuitana s. a.

** (Statistica atentatelor.) In momentulu de fatia, candu tragedia d'in Belgradu ocupa lumea politica int'o mersu atatu de mare, nu va fi fara interesu a ne recapitulà atentatele, comise de douedieci de ani incoce, contr'a capetelor corone. De la a. 1848 pana acum s'au incercat 27

atentate, d'intre cari cele mai multe fara resultatu. In 26 noembrie 1848 s'a incercat unu atentat contra ducelui de Moldova. — In 12 iunie 1849 s'a facutu incercare de atentat contra principelui de corona d'in Prusia, pre candu petrecea in Minden-Ingelheimu. — In 22 maiu 1850 descarcà Sefologe un'a puseatura contra regelui de atunci d'in Prusia, si isdrobi bratiulu dreptu. — In 28 iunie 1850 eslocutienintele Robert Pate, aruncu cu unu batiu greu dupa regin'a d'in Anglia, fara de a o vatema periculosu. — In 24 septembrie se descoveri in Marsilia una masina esplodatoria, care era se se intrebuintiez la sosirea imperatului Napoleonu III. In 18 februarie Ionu Libényi vulnera cu cutitulu pre imperatulu Franciscu Iosifu. — In siedintia camerei d'in Turinu, la 16 aprilie 1853, contole Cavour reporta despre unu atentat contra lui Victor Emanuelu II. — In 5 iuliu 1853 s'a comis unu atentat contra lui Napoleonu III, candu mergea in oper'a comica. — In 20 martiu 1854 unu necunoscutu sparse cu pumnariulu pantecele ducelui Ferdinandu Carolu III; mandi espira ducole. — In 28 aprilie 1855 Iwanu Liverari descurca, pre campurile eliseice, doue puscature de pistolu contra lui Napoleonu III, fara sucesu. — In 28 maiu 1856 Reymond Fuentus tocmai in momentulu, candu era se si-dascarse pistolulu contra reginei de Spania fu prinsu de mana si arrestat prin politia. — In 8 decembrie 1856, cu ocaziunea unei reviste militarie, soldatulu Agesilau Milani trase cu baionetulu dupa regele Ferdinandu II. de Neapolea. — In 7 augustu 1857 fura condamnati Bartoletti, Tibaldi si Grillo, cari veniseru d'in Anglia spre a ucide pre Napoleonu III. In 14 ianuarie 1858 Orsini, Rudio, Pieri si Gamez aruncara bombe contra lui Napoleonu III; imperatulu nu fu lovitu, dar se ucise si se vulnera unu numeru mare d'in celealte persone. — In 14 iuliu 1861 studintele Oscaru Becker descurca doue puscature contra regelui de acum d'in Prusia, fara de a lu-nimeri. — In 18 decembrie 1862 studintele Aristide Drusios d'in Atena descurca unu revolveru contra reginei Amalia d'in Grecia, fara de a o nimeri. — In 24 decembrie 1863 se arrestara in Parisu Greco, Trabuco, Imperatore si Scaglione, cari veniseru d'in Londra, spre a ucide pre Napoleonu III. — In 14 aprilie 1865 presedintele statuilor unite, Avramu Lincoln, fu asasinat in teatrulu de Washington prin Wilkes Booth. — In 6 aprilie 1866 incera Karakasoff in Petruburgu unu atentat contra imperatului Rusiei. — In 6 iunie 1867 polonul Berezowski descurca in Parisu unu pistolu contra imperatului Rusiei. — In fine se comise in 10 l. c. unu atentat contra principelui Mihaiu d'in Serbi'a.

** (Femeie multiamatorie.) Pentru acoperirea speselor alegerii lui Mill in parlamentulu Angliei au semnatu siese dame cate 50 funti de sterlingu; acesta e antai'a expresiune de multiamire pentru staruintele lui Mill in cas'a comunilor, spre a elupta femeiselor drepturi de proprietate si drepturi politice.

** (Ne-znam.) Trecandu presumtivulu principelui Serbiei Milanu Obrenovicu prin Pest'a fu salutat in tre altii si de deputatulu srbu Stoiacicoviciu, care-lu agral in limb'a serbesca. Presumtivulu principelui, nescindu serbesce responde: „ne-znam“ si incep francesce, acum inseveni rondulu la Stoiacicoviciu, care, nescindu francesce n'avu in catraru, de catu a intonat si d'in partea-si unu „ne-znam“ In astu-filiu de impregiurari presumtivulu principelui nimeri espeleru.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:

ALESANDRU ROMANU.

Sciri electrice.

Vien'a, 20 iunie. Cas'a representantilor pri-mesee legea de presa, modificata prin cas'a domitoru. Ministeriulu a susternutu imperatului una reprezentatiune, in care cere impoterire, se inchiaie siedintele senatului imperialu deocamdata pana in 1 septembrie. Delegatiunile voru conchiamà prin 20 augustu, atunci apoi se va statoru terminulu pentru reapucarea activitatii senatului imperialu.

Belgradu, 20 iunie. S'a tienutu parastasu mare in bisericele toturor confesiunilor; in biserica metropolitana au asistat toti representantii poterilor straine. Una ordine de d' a ministrului de resboiu multumesce armatei si militiei nationale pentru tienut'a loru, si le provoca, se urmeze si pre viitoru comandanilor militari, spre a fi antai'u spriginiu alu tenerului principelui.

Belgradu, 20 iunie. Foia oficiala „Srbske Novine“ constateaza, ca conjuratii au avut intentia, a insielà pre Alesandru, care tramesese consangenilor s'e bani si instrumente, si voiau a occupa insi-si regimulu.

Bucuresci, 20 iunie. Camer'a a votat un creditu de 300,000 franci pentru baterca monetelor romane. Laboratoriul arsenala lui a esplodat, in tre lucratori sunt 8 morti, si vr'o 30 vulnerati. Causa nenorocirei se duse ca aru fi neprecautiu lucratorilor. Municipalitatea Bucurescilor a votat 10,000 galbeni pentru primirea principelui Napoleonu; principelul va reziede in otelul Hugues.

Belgradu, 19 iunie. Asta-di s'a arrestat se-natorul pensiunatul Aczika Nevadowics. Capitanul Nevadowics si-a taiat in arestul venele la mani si picioare cu franture de uiega.

Timisior'a 22 iun. Ioanu Misiciu s'a alese deputatu cu 600 de voturi, contra 157 a le lui Bugarszki. (Se speram, ca prin alegerea dlui Misiciu s'a immultit numerul anteluptatorilor romani R.)

Timisior'a, 22 iun. Multime mare de poporu accepta sosirea principelui Napoleonu, care vine de la Mezohegyes — Aradu.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	si la 8 ore — min. ser'a.
" Posionu	" 10 " 24 "	" 10 " 51 "
" Neuhausel	" 1 " 23 "	din'a, " 1 " 54 "
" Pest'a	" 5 " 19 "	d. m., " 6 " 31 "
" Czegléd	" 7 " 54 "	" 9 " 14 "
" Segedinu	" 12 " 12 "	nóptea, " 2 " 55 "
" Temisior'a	" 3 " 55 "	dem. " 7 " 47 "
" Jasenova	" 8 " 4 "	" *
" Beseric'a-Alba	" 8 " 40 "	"
Sosecese in Basiasiu	la 9 " 10 "	"

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.	
" Beseric'a-Alba	" 6 " 27 "	"
" Jasenova	" 7 " 6 "	"
" Temisior'a	" 10 " 40 "	ser'a si la 7 ore 25 min. dem.
" Segedinu	" 2 " 26 "	nóptea, " 12 " 53 "
" Czegléd	" 6 " 35 "	dem. " 6 " 21 "
" Pest'a	" 9 " 55 "	" 9 " 30 "
" Neuhausel	" 1 " 52 "	din'a, " 1 " 8 "
" Posionu	" 4 " 48 "	d. a. " 4 " 12 "
Cosecese in Vien'a	la 6 " 36 "	" 6 " — "

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
" Jam'	" 9 " 12 "
" Racasdia	" 10 " 12 "
Sosecese in Oraviti'a	la 10 " 57 "

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediasi.
" Racasdia	" 4 " 45 "
" Jam'	" 5 " 38 "
Sosecese in Jasenov'a	la 6 " — "

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
" Pest'a	" 6 " 25 "
" Czegléd	" 9 " 47 "
" Szolnoeu	" 11 " 2 "
Sosecese in Aradu	la 5 " — " ser'a.

*) Cale laterale dues la Dobritinu, unde sosecese la 3 ore dupa mediasi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a.
Sosecese in Puspök-Ladány*)	" 12 " 48 "
" Czegléd	" 5 " 41 "
" Pest'a	" 8 " 37 "
" Vien'a	" 6 " — " demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
" Pest'a	" 6 " 25 "
" Czegléd	" 9 " 47 "
" Szolnoeu	" 11 " 2 "
Sosecese in Aradu	la 5 " — " ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a.

<tbl_r cells="2" ix="4" maxcspan="1" maxrspan